

A FÜGGETLENSÉG, GYŐZELEM ÉS BÉKE NAPJA

Május 9-én Románia állami függetlensége kivívásának 111. és a hitleri Németország fölött aratott győzelem 43. évfordulójára emlékezünk. Két olyan kiemelkedő történelmi esemény évfordulója, amely ragyogó távlatokat tárt fel az ország szabad fejlődése előtt, és lehetővé tette a román nép méltó érvényesülését a világ nemzetei sorában.

Románia számára az állami függetlenség kivívásának feltételei évszázadok folyamán érlelődtek meg, a legszorosabb összefüggésben a nemzeti öntudat és a modern nemzeti állam alapjainak lerakásával.

Az állami függetlenséget 1877. május 9-én kiáltotta ki az ország parlamentje a román nép hősi harcának eredményeként, amelyet a plevnai, grivica, rahovai, smirdani és vidini csaták, a török hadsereg felett aratott hősi győzelmek fémjeleztek. Valóra vált a magasztos cél, amelyért a román nép évszázadok óta küzdött, amelynek folytán véget vetett az idegen elnyomásnak, megteremtette saját független államát.

Mihail Kogălniceanunak az ország törvényhozó testülete előtt elhangzott híres szavai — „szabad és független nemzet vagyunk“ — hatalmas mozgósító erővel hatottak. A függetlenség kivívása megnyitotta az utat az állam fejlődése felé. Kedvező feltételeket teremtett az anyagi és emberi erőforrások hasznosításához, Románia érvényesüléséhez a nemzetközi életben. A politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális élet virágzásba kezdett, melynek vezérmotívuma a nemzeti identitás megőrzése volt.

1945. május 9-e jelenti azt az időpontot, amikor befejeződött a „katonai kapituláció okmányának aláírása Berlinben“. Az Egyesült Nemzetek, a népek, az ellenállási mozgalmak hősi harca ragyogó katonai győzelmet aratott a hitleri Németország és szövetségesei fölött. Ezzel véget ért a második világháború Európában. Így lett május 9-e a győzelem és béke napja.

Ez a nap a román népet a győztesek között találta, miután az 1944. augusztus 23-i nemzeti és társadalmi antifasiszta és antiimperialista felszabadító forradalom az országot és annak fegyveres erejét a hitleri Németország ellen fordította. Az 1945. május 9-i történelmi győzelemhez Románia óriási emberi és anyagi áldozattal járult hozzá. A román hadsereg, a szovjet hadsereg oldalán harcolva, az ország területének felszabadítása után, részt vett Magyarország, Csehszlovákia és Ausztria egy részének felszabadításában, mely által a világháború időtartamát közel 200 nappal lerövidítette.

„A román hadsereg, a mi népünk“, mondotta Nicolae Ceaușescu, a köztársaság elnöke, „súlyos véráldozatot hozott a népek felszabadításáért a hitlerista rabság alól, a fasiszta uralom által súlyosan veszélyeztetett emberi civilizáció megmentéséért, a haladás, a népek szabadsága és a világbéke ügyéért.“

1945. május 9-én szavatolja Románia előrehaladását a fejlett szocialista társadalom célkitűzései felé.

1877. és 1945 május 9-i történelmi események bár időben távol állanak egymástól, mégis az áldozatkészséget, hősiességet, hazaszeretetet és a jövőt építő önfeláldozást példázzák. A május 9-e által megnyitott időszakban elért eredmények betetőzését jelentik annak az évszázados küzdelemnek, amelyet a román nép folytatott a szabad, független és boldog életért, a nemzet alkotó erejének érvényre juttatásáért.

„Románia azt a tendenciát szolgálja — állapítja meg Nicolae Ceaușescu államelnök —, amely mind erőteljesebben egyesíti a világ különböző tájain élő emberek tíz- és százezreit, a realista haladó erőket, a szabadságra és függetlenségre törekvő népeket, amelyek békében akarnak élni.“

Új életünk közel négy és fél évtizede során, de különösen az utóbbi 23 esztendőben, átfogó és rendkívül jelentős átalakulások következtek be. Új korszakot nyitottak: az alkotó munka, a megújulás és a lendületes haladás időszakát a társadalmi élet valamennyi területén, olyan korszakot, amelyben a legteljesebb mértékben érvényre jutott Románia szabadsága, függetlensége és szuverenitása.

Az ország történetében 1877-től 1945-ig hosszan ível az út, hosszú a hősök és mártírok sora. Tisztelettel és nagyrabecsüléssel emlékezünk rájuk, és arra a kötelezettségünkre, hogy jövő lehetőségeinkkel áldozatukhoz és emlékükhöz méltóan sáfárkodjunk.

TANULMÁNYOK

Dr. ERDŐ JÁNOS

SCHWEITZER ALBERT ETIKÁJÁNAK ALAPELVEI

Albert Schweitzer a 20. század kiemelkedő személyisége. Gyakran nevezték prófétának, aki utat készít a holnap világának. 1875—1965 között feszült hosszú, eredményekben gazdag életútja. Sokoldalú tudós volt: teológus, filozófus, etikus, orgonaművész, orvos, író — egyszemélyben. Gondolkodását befolyásolta kora kultúrájának válsága és gyökeres átalakulása, valamint a szenvedés, amit látott és tapasztalt. Az élet és az emberiség elkötelezettje életrajzi megemlékezésében így vall önmagáról: „Életem, kívülről nézve, kalandosnak tűnhetik, a valóságban egészen egyszerű [. . .]. Jézus életéről¹ és Bachról² írt könyveim sikere után barátaim azt várták tőlem, hogy az egyetemi tanári vagy művészi pályát választom. Nagyon meglepődtek és csalódtak, amikor 1905 őszén közöltem velük, hogy orvostudományt szándékszem tanulni, hogy majd mint orvos dolgozhassam Nyugat-Afrikában“. 1913-ban kezdi meg orvos-misszionáriusi munkáját Lambarene kerület bennszülöttei között. „Örömmel és meglepetéssel fedeztem fel — mondja Schweitzer —, hogy az orvosi gyakorlat mellett tudományos munkámat és a zenét is folytathattam. Most kettős életet élek. Időm kétharmadát mint orvos a Lambarene-i kórházban töltöm, egyharmadát pedig tudományos munkáimra fordítom, melyeket szeretnék befejezni, ill. Európa-szerte Bach orgonahangversenyeket tartok.“³

A keresztény élet értelmét az emberszeretetben és a másokért való cselekvésben határozta meg. Vallotta, hogy a példaadásnak nagyobb ereje van, mint minden szónak és dogmának: „A példa nem a másokat befolyásoló fő dolog. A példa az egyetlen dolog.“ Gondolkodásában és cselekedetében radikális volt: teológiában, filozófiában, etikában, zenében a gyökerekig ment vissza. Elválasztó korlátokat nem ismert élet, gondolat és hit között, sem elvont különbséget vallás és erkölcs között. Élete a hite volt, és hite az élete.

Vallomása szerint mély vallásos tapasztalatai voltak: ezek indították el életútjára, és ezekhez hűséges maradt. Teológiai alapállása a Jézussal való személyes hitbeli kapcsolatok és a „konzekvens eszkatológia“ volt. Schweitzer szerint Jézus hitte, hogy önfeláldozása szükséges Istenországa megvalósításához. Az evangéliumokban Istenországát és a szeretet parancsát emeli ki, hirdeti és éli. Tanítványait és követőit az Istenországába való bemenetelre készíti elő. A Hegyi beszéd, a Nagy parancsolat